

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 22/18, 1 Haziran 2018)

Geçen hafta neler oldu?

*** Seçimlere bir aydan kısa bir süre kalırken partiler seçim beyannamelerini açıkladı. Muhalefet partileri “*güçlendirilmiş parlamento ve yeni anayasa*” sözü verirken; AKP ve MHP, “*Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini*” savundu.

*** Yüksek Seçim Kurulu (YSK), 19 ilde “*güvenlik*” gerekçesiyle seçim sandıklarının taşınmasına karar verdi. YSK Başkanı “*Taşınmasına karar verdiğimiz sandıklardaki seçmen sayısı 144 bin*” dedi.

*** Seçim kanunuyla ilgili AYM’ye yapılan iptal başvurusu reddedildi. CHP, kanunun seçim güvenliğini ihlal eden sandıkların taşınması, sandık kurulu başkanının belirlenme usulü ve mühürsüz zarfların geçerli sayılması gibi hükümlerinin iptalini istemişti.

*** HDP’nin Cumhurbaşkanı adayı Selahattin Demirtaş’ın tahliye talebinin reddedilmesi üzerine Anayasa Mahkemesi’ne başvuru yapıldı. Demirtaş’ın adayların çıktığı bir televizyon programına cezaevinden telefonla katılması talebi YSK ve Adalet Bakanlığı tarafından kabul edilmedi. Kanalın yazılı olarak ilettiği soruları Demirtaş da yazılı olarak yanıtladı.

*** CHP’nin Cumhurbaşkanı adayı Muharrem İnce, Erdoğan’ın AKP’nin kuruluşundan hemen önce ABD’ye giderek Fethullah Gülen’le görüştüğünü iddia etti, Erdoğan’ın yanıtı tazminat davası açmak oldu. 2001’de yazdığı kitapta Erdoğan ile Gülen’in görüştüğünü yazan gazeteci Nasuhi Güngör, İnce’nin iddiası üzerine kendi kitabını yalanladı.

*** Dolardaki yükseliş Merkez Bankası’nın attığı adımların ardından frenlenirken, yükselişten “*faiz lobisini*” sorumlu tutan Cumhurbaşkanı Erdoğan “*dövizinizi TL’ye çevirin*” çağrısı yaptı. “*Çıkmış birileri, kurmuş şuymuş buymuş. Geçin o işleri. Kurla murla bizi vuramazsınız. Bu manipülasyonlarla bizi vuramazsınız*” dedi.

*** Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek ve Merkez Bankası Başkanı Murat Çetinkaya Londra’da yatırımcılarla buluştu. Reuters, iki ismin Erdoğan’ın sert söylemini yumuşatarak yeni bir faiz artırımını sinyali verdiğini bildirdi.

*** Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody’s; yüksek enflasyon, artan petrol fiyatları ve TL’deki değer kaybını gerekçe göstererek Türkiye için 2018 büyüme tahminini yüzde 4’ten yüzde 2,5’e indirdi.

*** Gezi Parkı eylemlerinin 5. yıldönümünde park bir kez daha abluka altına alındı; parkın çevresi, giriş ve çıkışları polis bariyerleriyle çevrildi. Parka yapılacak yürüyüşe izin verilmedi.

*** OHAL Komisyonu, KHK ile kapatılan 6 dernekle ilgili hiçbir delil bulunmadığına ve bu kuruluşların yeniden açılmasına karar verdi. Böylece kapatılan derneklerle ilgili ilk karar verilmiş oldu. Şu na kadar 17 bin başvuruyu sonuçlandıran ve sadece 660 göreve iade kararı veren komisyonda hâlâ 91 bin 905 başvuru inceleme aşamasında.

*** Duruşma salonuna "Hero" yazılı tişörtle girmekle suçlanan üniversite öğrencisi beraat etti. Yazının Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) ile bağlantılı olduğu iddia ediliyordu. Söz konusu tişörtler tek tip kıyafet uygulamasının da gerekçesi olmuştu.

*** AB, Türkiye'ye yapılan katılım öncesi mali yardımlarda kesintiye gidiyor. Gerekçe olarak Türkiye'de demokrasi, hukuk devleti ve insan hakları alanlarında "gerileme" gösteriliyor. Avrupa Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu üyesi Johannes Hahn, 2018 yılı için öngörülen yardımlardan yüzde 40 kesinti yapılacağını açıkladı.

*** Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, Türkiye ile ABD'nin Menbiç konusunda "ön mutabakat sağladığı" yol haritasının yaz sonuna kadar hayata geçirilebileceğini söyledi. ABD ise Türkiye ile herhangi bir anlaşma olmadığını açıkladı.

Tutuklu Boğaziçi öğrencilerinin yargılanmasına 6 Haziran'da başlanacak

Boğaziçi Üniversitesi'nde "Afrin lokumu" dağıtanlara "Katliamın lokumu olmaz" dedikleri için Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından hedef gösterilen 13'ü tutuklu 21 öğrenci hakkındaki iddianame

İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

İddianamede, pankart astıkları ve slogan attıkları belirtilen öğrencilerin her biri hakkında 'örgüt propagandası' suçlamasıyla 5 yıla kadar hapis cezası talep edildi. Savcılık, öğrencilerin "terör örgütlerinin yöntemlerini meşru göstermeye yönelik kamuoyu oluşturmaya çalıştıklarını", "barış ve huzur ortamını bozmayı amaçladıklarını" öne sürdü. Davanın ilk duruşması 6 Haziran 2018'de görülecek.

Gazeteci kendi haberini sosyal medyada paylaştığı için mahkum oldu

Mezopotamya Ajansı muhabiri Hayri Demir, sosyal medya paylaşımları nedeniyle yargılandığı davada 1 yıl 6 ay 22 gün hapse mahkum oldu. Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi, 90'lı yıllarda öldürülen gazetecileri anmak amacıyla verilen bir gazete

ilanı ile kendi haberinin yer aldığı gazete kupürlerini içeren dört ayrı paylaşım nedeniyle gazeteciye 'örgüt propagandası yapmak'tan mahkum etti. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildi.

Sanatçı Erdal Güney 'Erdoğan'a hakaret'ten mahkum oldu

Türk halk müziği sanatçısı ve araştırmacı Erdal Güney, "babacığım" ifadesi yer alan şarkısı nedeniyle Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakarettten 11 ay 20 gün hapis cezasına çarptırıldı. Hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildi. Güney, aynı suçu 5 yıl denetimli serbestlik süresince tekrarlamazsa hüküm ortadan kalkacak. Yine aynı şarkı sebebiyle Bilal Erdoğan'a yönelik hakaret iddiasıyla açılan davada da Güney 'suçu alenen işlediği' gerekçesiyle 1860 TL adli para cezasına mahkum oldu.

Sebahat Tuncel'e 5 ay hapis cezası

Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel, katıldığı bir yürüyüş nedeniyle 5 ay hapse mahkum oldu. Büyükçekmece 11. Asliye Ceza Mahkemesi, Tuncel'i 2012'de cezaevlerinde yaşanan açlık grevi eylemlerine destek amaçlı yapılan yürüyüşe katıldığı için '2911 Sayılı Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet'ten mahkum ederken, cezaı ertelemedi.

Tuncel, 2016 yılında HDP Eş Genel Başkanları ve milletvekillerinin yönelik operasyonu Diyarbakır Adliyesi önünde protesto ederken gözaltına alınmış; 'silahlı terör örgütüne üye olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından tutuklanmıştı. Tuncel halen Kandıra F Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuluyor.

Tiyatro oyuncusu sosyal medya paylaşımları nedeniyle mahkum oldu

Yolcu Tiyatro oyuncularından Cenk Dost Verdi, sosyal medya paylaşımları nedeniyle 2 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum oldu. Verdi, "akıl tutulması" olarak değerlendirdiği cezayı sosyal medya hesabı üzerinden duyurdu. Haber niteliği taşıyan paylaşımları nedeniyle 'örgüt propagandası' ile suçlandığını belirten tiyatro oyuncusu "Aldığım ceza eleştiri hakkımın hiç bir yasaya dayanmaksızın sınırlandırılması sebebiyle hukuka aykırıdır... Muhalif tavırla her sahnede her alanda doğruları söylemeye ve şimdiye kadar söylediklerimin de arkasında durmaya devam edeceğim" dedi.

Gazeteci Çağdaş Kaplan'a 6 yıl 3 ay hapis cezası

Yeni Yaşam gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Çağdaş Kaplan, 2010 yılında Sakarya'da başlatılan bir soruşturma üzerine 'örgüt üyeliği' iddiasıyla açılan davada 6 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum oldu. Sakarya 2. Ağır Ceza Mahkemesi, temyiz süresi boyunca gazeteci hakkında yurt dışına çıkış yasağı

uygulanmasına da hükmetti. Kaplan ile birlikte yargılanan diğer 18 sanık da aynı suçlamayla hapis cezasına mahkum oldu.

Kaplan, 2010 yılında KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı'nda (DİHA) muhabirlik yaptığı dönemde, kendisinin de öğrencisi olduğu Sakarya Üniversitesi'nde eğitim gören Kürt öğrencilere yönelik operasyonları haberleştirmiş ve ardından gözaltına alınmıştı. Daha sonra Kaplan ve beraberinde gözaltına alınan öğrenciler hakkında 'örgüt üyeliği' suçlamasıyla dava açılmıştı.

Afrin Operasyonuyla ilgili açıklamayı haberleştiren gazetecilere dava

Aydın Didim'de Emek Partisinin Afrin operasyonuna ilişkin yaptığı basın açıklamasını haberleştiren gazetecilere dava açıldı. Didim Özgürses Gazetesinin Sahibi Mustafa Öge, Mavi Didim Gazetesinin Sahibi

Ergün Korkmaz ve gazete çalışanı Erdem Özden ile EMEP İlçe Başkanı Kazım Temiz hakkında hazırlanan iddianame Didim Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. 'Halkı kışkırtmak' suçlamasıyla açılan davanın ilk duruşması 22 Haziran'da görülecek.

Tutuklu rapçi Ezhel'den mektup: "Kahrolsun sansür"

İnsanları "uyuşturucuya özendirdiği" iddiasıyla tutuklanan müzisyen Ezhel, cezaevinden gönderdiği mektubunda "Kahrolsun sansür yaşasın tam bağımsız rap!" dedi. Müzik dünyasında 'Ezhel' ismiyle

tanınan Sercan İpekoğlu, 24 Mayıs'ta hakkında açılan bir soruşturma kapsamında ifade vermek için gittiği İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alınmış, çıkarıldığı mahkemece tutuklanmıştı.

Avukatı Fuat Ekin müvekkili hakkındaki suçlamanın şarkılarında ve kliplerinde uyuşturucu madde kullanılmasını özendirmek ve instagram hesabında yol kenarında gördüğü hint keneviriyi fotoğraf çektirmesi olduğunu açıkladı.

PTT ihalesiyle ilgili haberlere yayın yasağı

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İzmir Milletvekili Atila Sertel'in Meclis gündemine taşıdığı PTT'nin kamera alım ihalesiyle ilgili haberlere erişim engeli getirildi.

Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi'nin talebi üzerine Ankara 1.

Sulh Ceza Hakimliği, 35 milyona mal edilebilecek iken PTT'nin 100 milyon liraya ihale ettiği kamera alımına ilişkin bütün haberlere yayın yasağı getirdi. Konuyla ilgili açıklama yapan Sertel, yasaklarla yolsuzlukların üzerinin kapatılmayacağını belirterek *"Konuyla ilgili yaptığım konuşmanın tamamına TBMM internet sitesinde KİT Üst Komisyon tutanakları bölümünden erişilebilir"* dedi.

Bir haftada 420 sosyal medya soruşturması

İçişleri Bakanlığı, 21-28 Mayıs tarihleri arasında sosyal medya paylaşımları nedeniyle 420 kişi hakkında soruşturma başlatıldığını duyurdu. Bakanlık açıklamasına göre 754 sosyal medya hesabı hakkında yapılan incelemeler sonucu açılan bu

soruşturmalarda sosyal medya kullanıcılarına 'örgüt propagandası', 'devlet büyüklerine hakaret', 'halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk', 'devletin bölünmez bütünlüğüne kast' gibi suçlamalar yöneltildi.

Valilik Ankara Barosu'nun film gösterimini yasakladı

Ankara Valiliği, Ankara Barosu İnsan Hakları Merkezi'nin LGBTİ kısa film seçkisini yasakladı. Valilik, film gösteriminin *"halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini,*

diğer bir kesimin aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik edeceğini" ve *"provokasyona neden olacağını"* öne sürdü; yasak kararına gerekçe olarak etkinliğe *"toplumsal duyarlılıklar nedeniyle bazı kesimler tarafından tepki gösterilebileceğini"* gösterdi. Baro

binası önünde yasağı protesto eden avukatlar, gösterimi yapılacak filmi cep telefonlarından izledi.

Beşiktaş Kaymakamlığı basın açıklamasını yasakladı

Medyadaki tek taraflı yayıncılığı protesto etmek için başlatılan “Kapat Gitsin” kampanyası çerçevesinde İstanbul’un Beşiktaş ilçesindeki Abbasaga Parkı’nda yapılacak basın açıklaması, kaymakamlık tarafından yasaklandı.

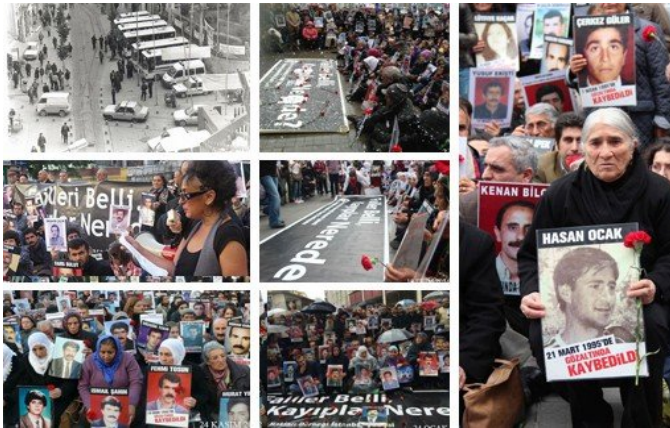

Savcılık “soykırım” kavramının ifade özgürlüğü kapsamında olduğunu kabul etti

İnsan Hakları Derneği'nin (İHD) 2005 yılından bu yana her yıl düzenli olarak yaptığı 24 Nisan 1915 Ermeni

Soykırımı anma etkinliğiyle ilgili açılan soruşturmada kovuşturmayla yer olmadığı kararı verildi. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına atıfta bulunan savcılık “...kabul edilemeyecek; rahatsız edici nitelikte de olsa, tarihçileri ilgilendiren konuların farklı yorumlanış biçimlerinin...” düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında olduğunu belirtti.

Etkinlik öncesi polis ekipleri İHD'ye “soykırım” ve “katliam” sözlerini kullanmadan açıklama yapabileceklerini söylemiş, eylemciler ise soykırım kavramını kullanmadan açıklama yapmayı reddetmiş, pankart ve dövizler nedeniyle iki hak savunucusu gözaltına alınmıştı. Engelleme nedeniyle bu sene yapılmayan açıklamayla ilgili 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik etme' iddiasıyla soruşturma başlatılmıştı.

‘Cumartesi Anneleri’nin 23 yıllık mücadelesi

‘Cumartesi Anneleri’nin 27 Mayıs 1995 tarihinde “Kayıplarımızı istiyoruz!” diyerek başlattığı eylem 23. yılını geride bıraktı. Arjantin’de cunta döneminde kaybedilen insanlar için Plaza de Mayo’da annelerin başlattığı eylemden ilham alan Cumartesi Anneleri, Türkiye'nin

en uzun süreli sivil itaatsizlik eylemi...

Her hafta olduğu gibi bir kez daha Galatasaray Meydanı'nda bir araya gelen kayıp yakınları yıllardır dile getirilen taleplerini yineledi; cezasızlık politikasına son verilmesini; bu konuda köklü yasal, idari ve adli değişiklikler yapılmasını; kayıpların akıbetinin açıklanıp faillerinin yargılanmasını, hakikat ve adalet hakkının yasal güvenceye alınmasını, Türkiye'nin Birleşmiş Milletlerin Bütün Kişilerin Zorla Kaybedilmeden Korunmasına Dair Sözleşmesini imzalamasını istediler.

23 yılı geride bırakan eylemler, Emine Ocak'ın oğlu Hasan Ocak'ın 21 Mart 1995'te gözaltına alınması ve 55 gün sonra işkenceyle öldürülmüş bedeninin Kimsesizler Mezarlığı'nda bulunmasıyla başladı. 27 Mayıs 1995 Cumartesi günü "Gözaltındaki kayıplar son bulsun, kayıpların akıbeti açıklansın, sorumlular bulunsun ve yargılsın" talebiyle ilk oturma eylemi yapıldı. Eylemlerini 1999 yılına kadar kesintisiz bir şekilde her hafta sürdüren kayıp yakınlarına polis defalarca copla ve biber gazıyla saldırdı, eylemler her seferinde gözaltılarla sonuçlandı. 13 Mart 1999'da eylemlerine, ara verilen eylemler 10 yıl sonra 31 Ocak 2009'da yeniden başladı. Ve o tarihten beri kesintisiz bir şekilde sürüyor.

Düşünce Özgürlüğü için 11. İstanbul Buluşması

1997 yılından bu yana yapılan 'Düşünce Özgürlüğü için İstanbul Buluşmaları'nın 11'incisi ilk kez tamamen elektronik ortamda yayınlanan oturumlarla gerçekleşti. 26 ve 27 Mayıs tarihlerinde iki gün boyunca YouTube üzerinden

yayınlanan oturumlarda gerek dünyada gerekse Türkiye'de son iki yılda ifade özgürlüğü alanında yaşananlar, örnekler ve tanıklarıyla birlikte yer aldı. Yurtiçi ve yurtdışından katılımcılar video mesajlarıyla "Nereye gidiyoruz?" sorusuna cevap bulmaya çalıştı.

11. Buluşmada Birleşmiş Milletler İfade Özgürlüğü Özel Raportörü David Kaye, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjorn Jagland, AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Harlem Desir, Avrupa Parlamentosu Sosyalist ve Demokratlar Grubu'ndan Knut Fleckenstein, Prof. Noam Chomsky'nin yanı sıra HRW, IFEX, FIDH, Freedom House, INDEX on Censorship, Article 19, PEN, IPA, IPI, EFJ, CPJ, Fritt-Ord Foundation, RSF gibi uluslararası sivil toplum örgütleri ile Türkiye'den ifade özgürlüğü alanında çalışmalar yürüten kuruluşların temsilcileri görüşlerini paylaştı. Oturumları Artı TV ve IFEX de eş zamanlı olarak yayınladı.

İlk gün oturumlarını <https://goo.gl/wjeSo1> ;

İkinci gün oturumlarını <https://goo.gl/ddEtQ1> adreslerinden izleyebilirsiniz.

11. Buluşma ile ilgili tüm detaylara ise www.dusun-think.net/istanbul-bulusmasi adresinden erişebilirsiniz.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

- Gazeteci Ertuğrul Mavioğlu ve belgesel yönetmeni Çayan Demirel'in 2013'te Öcalan'ın PKK'ye yaptığı çekilme çağrısı sonrasında çekilen Bakur belgeseline 'örgüt propagandası' iddiasıyla açılan davaya Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 29 Mayıs günü devam edildi. Mavioğlu ve Demirel yöneltilen suçlamaları reddetti, duruşma 23 Ekim saat 14.00'e ertelendi.
- DTK soruşturması kapsamında hakkında dava açılan Evrensel gazetesi yazarı Yusuf Karataş'ın yargılanmasına 30 Mayıs tarihinde Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Duruşma 21 Kasım'a ertelendi.
- Gazeteci ve Foto Muhabiri Çağdaş Erdoğan, 'örgüt üyeliği' ve 'örgüt propagandası' suçlamasıyla yargılandığı davaya 1 Haziran günü İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesi, "örgüt üyeliği" & "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuksuz yargıladığı Erdoğan'ın yurtdışı yasağını oyçokluğuyla kaldırdı. Dava 2 Kasım'a kaldı.

Gelecek Haftanın Duruşmaları

- 4 Haziran günü Filiz Koçali, Asli Erdoğan, Necmiye Alpay, Ragip Zarakolu, Zana (Bilir) Kaya, İnan Kizilkaya, Eren Keskin, Kemal Sancılı ve Bilge Aykut'un yargılandığı Özgür Gündem davası İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde saat 10.00'da görülecek.
- Gazeteciler Selman Keleş ve Arif Aslan hakkında, "örgüt üyeliği" iddiasıyla açılan davanın gelecek duruşması 5 Haziran günü Van 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.
- Cumhuriyet gazetesi muhabiri Canan Coşkun hakkında, "Nuriye ve Semih'in 14 avukatı tutuklandı" başlıklı haberinde, soruşturma savcısının adı geçtiği gerekçesiyle "hedef gösterme" iddiasıyla dava açıldı. Dava, İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesinde 6 Haziran'da başlayıyor.
- 'Zeytin Dalı Harekatı'nda Afrin kent merkezine girilmesinin ardından Boğaziçi Üniversitesi'nde bir grup öğrenci lokma dağıtmıştı. Başka bir grup öğrenci de "İşgalin, katliamın lokumu olmaz" yazılı pankart açmıştı. Bunun üzerine 21 öğrenci gözaltına alınmış 13 öğrenci ise tutuklanmıştı. 6 Haziran günü davanın ilk celsesi saat 09.30'da İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesinde görülecek.
- Barış İçin Akademisyenlerin davaları devam ediyor. Duruşmalar, 7 Haziran günü saat 09.30'da 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlayacak.
- 15 Temmuz darbe girişimi sonrası Gülen cemaatine yönelik olarak başlatılan soruşturmalar kapsamında eski Zaman yazarlarının yargılandığı dava 7-8 Haziran tarihlerinde, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.
- KHK ile kapatılan DİHA'da yayınlanan haberler nedeniyle ajansın Yönetim Kurulu Başkanı Zekeriya Güzüpek ile Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Dicle Müftüoğlu hakkında 15 yıla kadar hapis istemiyle açılan dava 8 Haziran günü İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.
- Eski HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ile HDP milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e, 17 Mart 2013'te İstanbul Zeytinburnu'nda gerçekleşen Nevruz kutlamaları sırasında yaptıkları konuşma sebebiyle "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla açılan dava 8 Haziran günü İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edecek.

